

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25CoP/23/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4619200815
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Vacková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4619200815.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Vackovej a členiek senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Márie Malíkovej vo veci starostlivosti súdu starostlivosti o maloleté dieťa: X. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, Škultétyho 1577/8, Topoľčany, dieťa rodičov: matka V. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXX/XX, XXX XX L., zastúpená: JUDr.. otec: F. nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. o návrhu otca na zmenu zverenia maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 10. marca 2022 č.k. 9P/56/2019-630, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1.1. V predmetnej veci otec podal dňa 01.04.2019 na súd prvej inštancie návrh na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej dcére X.. Žiadal, aby bolo dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov.

1.2. Súd prvej inštancie v poradí prvým rozsudkom zo dňa 24. októbra 2019 č.k. 9P/56/2019-157 zveril maloletú X. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Matke uložil povinnosť zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa počas bežného roka od 15.00 hodiny pondelka nepárneho kalendárneho týždňa do 15.00 hod. pondelka nasledujúceho párneho kalendárneho týždňa, počas vianočných sviatkov a zimných školských prázdnin každý nepárny kalendárny rok od 23.12. od 15.00 hod. do 30.12. do 15.00 hod. a každý páry kalendárny rok od 30.12. od 15.00 hod. do 6.1. nasledujúceho kalendárneho roka do 15.00 hod., počas veľkonočných sviatkov každý páry kalendárny rok od Veľkonočného piatka od 15.00 hod. do nasledujúceho utorka do 15.00 hod. Otcovi uložil povinnosť zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa počas bežného roka od 15.00 hodiny pondelka párneho kalendárneho týždňa do 15.00 hod. pondelka nasledujúceho nepárneho kalendárneho týždňa, počas vianočných sviatkov a zimných školských prázdnin každý páry kalendárny rok od 23.12. od 15.00 hod. do 30.12. do 15.00 hod. a každý nepárny kalendárny rok od 30.12. od 15.00 hod. do 6.1. nasledujúceho kalendárneho roka do 15.00 hod., počas veľkonočných sviatkov každý nepárny kalendárny rok od Veľkonočného piatka od 15.00 hod. do nasledujúceho utorka do 15.00 hod. Vyslovil, že preberajúci rodič si vyzdvihne maloleté dieťa v pondelok v príslušnom kalendárnom týždni v mieste bydliska odovzdávajúceho rodiča a odovzdá ho nasledujúci pondelok v mieste svojho bydliska rodičovi, ktorý má mať maloleté dieťa vo svojej osobnej starostlivosti, s výnimkou, keď začiatok osobnej starostlivosti druhého rodiča pripadne na deň školského vyučovania, kedy si preberajúci rodič maloleté dieťa prevezme v školskom zariadení. Uložil odovzdávajúcemu rodičovi povinnosť maloleté dieťa na odovzdanie druhému rodičovi riadne pripraviť. Počas trvania striedavej osobnej starostlivosti styk

rodičov s maloletým dieťaťom neupravil. Výživné na maloleté dieťa počas trvania striedavej osobnej starostlivosti neurčil. Tým zmenil rozsudok Okresného súdu Topoľčany zo dňa 5. novembra 2018 č.k. 10P/109/2018-94 v časti zverenia, úpravy styku a výživného. Uložil maloletému dieťaťu a jeho rodičom výchovné opatrenie, a to povinnosť podrobiť sa psychologickému poradenstvu na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany v trvaní 6 mesiacov s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá na ne nárok.

1.3. Na odvolanie matky Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 26. februára 2020 č.k. 25CoP/2/2020-229 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V dôvodoch rozhodnutia odvolací súd uviedol, že za situácie, keď súd už skôr o úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu rozhodol alebo schválil dohodu rodičov, je podstatné to, či došlo k dostatočnej zmene skutkových okolností, za ktorých bolo doterajšie rozhodnutie vydané. K zmene rozhodnutia o úprave práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu môže totiž dôjsť len za predpokladu ak nové skutkové okolnosti sú tak závažné, že prevážia nad požiadavkou stability prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava. Otec v návrhu na žiadnu zmenu skutkových okolností nepoukázal, ani súd prvej inštancie sa v priebehu konania nezaoberal tým, či došlo k zmene okolností, za ktorých bolo vydané ostatné rozhodnutie súdu, a či prípadná zmena týchto okolností je tak podstatná, že vyžaduje novú úpravu výchovného prostredia maloletého dieťaťa. Pokiaľ napriek uvedenému rozhodol o zmene doterajšej úpravy práv a povinností rodičov k maloletej X. tak, že dieťa zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, vec nesprávne právne posúdil, v dôsledku čoho bolo jeho rozhodnutie predčasné, vydané na základe nedostatočne zisteného skutočného stavu veci. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Úlohou súdu prvej inštancie bude doplniť dokazovanie za účelom zistenia, či došlo k podstatnej zmene skutkových okolností, za ktorých bolo rozhodnuté o ostatnej úprave práv a povinností rodičov k maloletej dcére. Za tým účelom vykoná opätovný výsluch oboch rodičov, prípadne ďalšie potrebné dokazovanie a následne opätovne rozhodne.

2.1. Súd prvej inštancie v poradí druhým rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Topoľčany sp.zn. 10P/109/2018 zo dňa 05.11.2018, právoplatný dňa 20.12.2018, v časti úpravy rodičovských práv a povinností k mal. X. tak, že zveril mal. X. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, že matka je povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú v čase od párneho pondelka od 15,00 hod. do nasledujúceho pondelka v nepárnom týždni do 15,00 hod. a otec je povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú od nepárneho pondelka od 15,00 hod. do nasledujúceho pondelka v párnom týždni do 15,00 hod., s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Preberajúci rodič si vyzdvihne maloleté dieťa v pondelok v príslušnom kalendárnom týždni v mieste bydliska odovzdávajúceho rodiča a odovzdá ho nasledujúci pondelok v mieste svojho bydliska rodičovi, ktorý má mať maloleté dieťa vo svojej osobnej starostlivosti, s výnimkou, keď začiatok osobnej starostlivosti druhého rodiča prípadne na deň školského vyučovania, kedy si preberajúci rodič maloleté dieťa prevezme v školskom zariadení pokiaľ sa v ňom bude maloletá nachádzať. Odovzdávajúci rodič je povinný maloleté dieťa na odovzdanie druhému rodičovi riadne pripraviť (výrok I.). Rozhodol, že obaja rodičia sú oprávnení maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok (II. výrok). Počas trvania striedavej osobnej starostlivosti výživné rodičom neurčil (III. výrok). Súd styk rodičov s maloletou ponechal v neobmedzenom rozsahu (IV. výrok). Vyslovil, že v ostatných častiach zostáva uvedený rozsudok nezmenený (V. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu právo (VI. výrok). Rodičov zaviazal zaplatiť na účet súdu trovy konania štátu a to matku v sume 130,48 eura a otca v sume 130,48 eura, ktorú sú obaja povinní zaplatiť v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku (VII. výrok). Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ustanoveniami § 18, § 23 ods. 1, 2, 3, § 24 ods. 1, 2, 4, § 62 ods. 1, 2, 6, § 75 ods. 1, § 25 ods. 1, 2, 3, 4 Zákona o rodine, § 52 Civilného mimosporového poriadku.

2.2. Po vrátení spisu súd prvej inštancie doplnil dokazovanie v súlade s pokynmi odvolacieho súdu, vykonal výsluchy oboch rodičov, zistil aj názor maloletej X. jej vypočutím na pojednávaní, a doplnil dokazovanie aj znaleckým dokazovaním a opätovným prešetrením pomerov rodičov a maloletej. Po vyhodnotení vykonaného dokazovania, dospel k záveru, že od prvej úpravy rodičovských práv a povinností k mal. X. rozvodovým rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 10P/109/2018 zo dňa 05.11.2018 došlo k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej. Hoci otec návrh na zmenu tejto úpravy podal v krátkom čase po právoplatnosti rozvodového rozsudku, od podania návrhu prešla doba už takmer troch rokov, počas ktorej sa zmenili pomery. Predovšetkým maloletá X. vyrástla, je rozumovo vyspelá a už vie sama vyjadriť svoj názor, ktorý

prezentovala aj na súde. Maloletá je rada s matkou aj s otcom, vie si predstaviť, že rovnako bude u matky aj u otca, k obidvom rodičom má pozitívne citové väzby a rovnako tak rodičia k nej. Otec sa s maloletou styka, má o ňu záujem.

2.3. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázať, že obidvaja rodičia sú spôsobilí osobne sa starať o maloletú, o osobnú starostlivosť majú obaja záujem a majú na ňu vytvorené aj materiálne podmienky. Keďže so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasil otec, skúmal, či striedavá osobná starostlivosť je v záujme mal. X.. Poukázal na vykonané znalecké dokazovanie a názor maloletej zistený jej výsluchom, na základe čoho dospel k záveru, že striedavá osobná starostlivosť oboch rodičov o maloletú je v jej záujme a na jej prospech. Preto návrhu vyhovel a maloletú zveril do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ktorá sa bude realizovať v týždňových intervaloch tak, ako je uvedené vo výroku I. rozsudku. Počas trvania striedavej osobnej starostlivosti súd prvej inštancie výživné rodičom neurčil a rozhodol tiež o tom, že styk rodičov s maloletou bude v neobmedzenom rozsahu. Konštatoval, že uvedená úprava osobnej starostlivosti rodičov o maloletú je v najlepšom záujme maloletej, ktorá aj sama prejavila vôľu byť rovnaký čas u matky aj u otca, ktorých má oboch rada, u oboch sa cíti dobre a pretože aj obidvaja rodičia sa chcú o maloletú osobne starať a vychovávať ju, sú na to spôsobilí, je na prospech maloletej, aby mohla byť v opatere jedného aj druhého rodiča po rovnakú dobu.

2.4. Tvrdenie matky, že maloletá ešte nerozumie termínu rovnaký čas, nevie, koľko trvá týždeň, vzhľadom na vek maloletej, na jej rozumovú vyspelosť a skutočnosť, že už druhý rok chodí do základnej školy, súd prvej inštancie nepovažoval za pravdepodobné. X. tým, že chodí do školy, kde sa chodí cez pracovné dni v týždni, a tým, že každý druhý víkend trávi u otca, musí vnímať striedanie dní a týždňov, a tvrdením, že nevníma plynutie času a nie je schopná pochopiť termín rovnakej doby strávenej u otca a u matky, by došlo k bezdôvodnému podceňovaniu jej kognitívnych schopností. Taktiež nesúhlasil s tvrdením matky, že znalkyňa, ktorá vo veci vypracovala znalecký posudok, v ňom neuviedla, ako postupovala, aké úkony vykonala a prečo - matka mala zrejme na mysli, aké techniky znalkyňa použila - a že záver posudku nie je riadne odôvodnený. Konštatoval, že znalecký posudok znalkyňa vypracovala v súlade s právnymi predpismi, uviedla, akým postupom došla k záverom uvedeným v znaleckom posudku, znalecký posudok obsahuje všetky podstatné náležitosti, znalkyňa odpovedala na všetky otázky, ktoré jej súd položil, preto tvrdenie matky považoval len za jej subjektívny názor, keďže závery znalkyne sú v rozpore s jej predstavou o úprave rodičovských práv a povinností.

2.5. V súvislosti s vypracovaním znaleckého posudku vznikli štátu trovy konania, ktoré súd prvej inštancie zaplatil znalkyni za podanie znaleckého posudku zo štátnych peňazí v sume 260,96 eura. V súlade s ustanovením § 49 Civilného mimosporového poriadku uložil rodičom povinnosť tieto trovy zaplatiť na účet súdu každému v jednej polovici, teda v sume 130,48 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu, pretože v mimosporových konaniach sa vylučuje nárok na náhradu trov konania, pokiaľ zákon neustanovuje inak.

3.1. Matka podala v zákonnej lehote odvolanie a navrhovala, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie, resp. zmenil tak, že návrh v celom rozsahu zamietne. Dôvodila ustanoveniami § 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

3.2. Namietala, že rozsudok súdu prvej inštancie má formálne nedostatky a je vnútorne zmätočný, rozporný, nepreskúmateľný a v praxi nerealizovateľný. Za formálne nedostatky považovala nesprávne uvedené adresy rodičov v záhlaví rozsudku a tvrdila, že pre ne je rozsudok nerealizovateľný, keďže podľa výroku I. sa má dieťa preberať v mieste bydliska odovzdávajúceho rodiča a odovzdať v mieste svojho bydliska, čo znamená, že si dieťa budú preberať a odovzdávať na neexistujúcej adrese. Za ďalšie formálne nedostatky považovala, že súd prvej inštancie zmenil rozsudok o rozvode účastníkov, ale ďalej uvádza, že v ostatných častiach ostáva uvedený rozsudok nezmenený, hoci II. a VI. výrok sú totožné v oboch rozsudkoch. Navyše otec sa nedomáhal zmeny pôvodného rozsudku. Tiež namietala, že súd prvej inštancie v rozsudku v bodoch 1 - 14 len chronologicky opakuje čo sa udialo, čo hovorili účastníci a kolízny opatrovník a tvrdila, že v rozsudku absentuje odôvodnenie, preto je nepreskúmateľný. V rozsudku uvedené zistenie, že matka s návrhom otca súhlasila je v rozpore so zistením a právnym názorom odvolacieho súdu v uznesení č.k. 25CoP/2/2020-229. Namietala, že

nedošlo k zmene skutkových okolností tak, ako to uviedol odvolací súd a navyše súd prvej inštancie sa ich zmene v rozsudku nevenoval. Navyše otec svoje tvrdenia v návrhu neodôvodnil a nepreukázal. K vykonanému dokazovaniu namietala, že súd prvej inštancie nezdôvodnil, prečo nebola znalkyňa vypočutá vzhľadom na to, že podľa jej názoru v posudku chýba vyčerpávajúca a podrobná záverečná časť, čím znalecký posudok stráca dôkaznú silu a stáva sa nepreskúmateľným. K tejto námietke poukázala na strany 3, 5, 10, 12, 13, 24 a 25 a časť záver znaleckého posudku. Tvrdila, že na otázku znalkyne, či by maloletá chcela byť s otcom častejšie, maloletá odpovedala - nie, ktorú odpoveď znalkyňa ani súd nevyhodnotili. Znalkyňa navrhla vypočuť, ale súd prvej inštancie tento dôkaz nevykonal.

3.3. Namietala voči výsluchu maloletej súdom prvej inštancie a tvrdila, že maloletá nedostala otázku, či si vie predstaviť zmenu doterajšieho stavu, maloletej boli kladené kapiózne otázky, ktoré predpokladali rozvinutú odpoveď, pričom nebola snaha, aby k rozvinutým odpoveďiam došlo. Súd sa uspokojil s odpoveďou „HMM“. Poukázala na nahrávku z výsluchu maloletej vyhotovenú súdom prvej inštancie. Tvrdila, že otec stále mení adresy, a podľa súdu prvej inštancie teraz býva v obci Chrabrany v novopostavenom dome, ktorý doposiaľ nie je skolaudovaný, čo môže ohroziť bezpečnosť, život a zdravie nielen otca ale aj maloletej.

3.4. Osobitne napadla výrok IV. rozsudku a tvrdila, že ak zostane napadnutý rozsudok v platnosti tak, za súčasnej situácie medzi rodičmi, ktorí sú v sústavnom konflikte, sa žiadny z rodičov nedostane na dovolenkový pobyt s dieťaťom, keďže, najmä v zahraničí, nie je možné uskutočniť dovolenku od pondelku do pondelku. Rovnako sa dieťa nebude môcť zúčastniť žiadneho tábora denného ani pobytového. Poukázala na predchádzajúce situácie, v ktorých rodičia mali nezhody a tvrdila, že medzi nimi nefunguje komunikácia, preto je napadnutý rozsudok v časti neobmedzeného styku nevykonateľný.

3.5. Uviedla, že má za to, že sudkyňa je voči nej zaujatá, čo sa dá preukázať nahrávkou zo dňa 10.03.2022.

4. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky podrobne uviedol ako chápe body 13.2., 14. a 15. uznesenia Krajského súdu v Nitre zo dňa 26.02.2020 sp.zn. 25Co/2/2020. Tvrdil, že k zmene skutkových okolností prišlo najmä na strane matky, ktorá zmenila bydlisko a pracuje na tri smeny. Uviedol, že mal záujem o striedavú osobnú starostlivosť aj počas rozvodu, ale súhlasil so zverením maloletej dcéry matke, lebo matka robila s rozvodom problémy. Po rozvode podal návrh, čím nič neporušil. V čase podania návrhu býval vo U., medzitým s priateľkou kúpili pozemok a postavili rodinný dom v Chrabranoch, ktorý je skolaudovaný. Ďalej sa podrobne zaoberal všetkými tvrdeniami matky v odvolaní. Navrhoval, aby odvolací súd odvolanie matky zamietol a napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

5. Matka vo vyjadrení zo dňa 30.05.2022 sa rovnako podrobne rozsiaholo vyjadrila ku každému tvrdeniu otca v ostatnom vyjadrení a osobitne žiadala, aby jej vyjadrenie bolo súčasťou spisu a predložené odvolaciemu súdu.

6. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu písomne nevyjadril.

7. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, neviazaný rozsahom odvolania (§ 65 CMP), neviazaný dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), prejednal odvolanie matky bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 68 CMP), s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP). Dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho aj správny právny záver, preto napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

8. Konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

10.1. V predmetnej veci otec podal dňa 01.04.2019 na súd prvej inštancie návrh na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej dcére X.. Žiadal, aby bolo dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Uviedol, že obaja rodičia sú spôsobilí maloletú vychovávať a majú záujem o jej osobnú starostlivosť, pričom striedavá osobná starostlivosť je v záujme maloletej. Dieťa má silné citové väzby na oboch rodičov a jej zverenie do SOS je v súlade s jeho vývinovými potrebami a poskytuje mu stabilitu výchovného prostredia.

10.2. Matka sa k návrhu písomne nevyjadrila, vo výpovedi na pojednávaní uviedla, že s návrhom nesúhlasí.

10.3. Naposledy boli práva a povinnosti rodičov k maloletej dcére upravené rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 5. novembra 2018 č.k. 10P/109/2018-94, ktorým bola maloletá X. zverená do osobnej starostlivosti matky. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 20.12.2018.

10.4. Prvé rozhodnutie súdu prvej inštancie v danej veci bolo odvolacím súdom zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súd prvej inštancie po vrátení spisu doplnil dokazovanie, vykonal výsluchy oboch rodičov, zistil názor maloletej X. jej vypočutím na pojednávaní, a doplnil dokazovanie znaleckým dokazovaním a opätovným prešetrením pomerov rodičov a maloletej. Následne rozhodol napadnutým rozsudkom, ktorý je v dôsledku odvolania podaného matkou predmetnom skúmania odvolacím súdom.

11. Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

12. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

13. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

14. Podľa názoru odvolacieho súdu v danej veci súd prvej inštancie vykonal v dostatočnom rozsahu dokazovanie na prijatie rozhodnutia o zmene úpravy práv a povinností rodičov k maloletemu dieťaťu. Po vykonanom dokazovaní správne vyhodnotil zistený skutkový stav a vec aj správne právne posúdil. Úprava výkonu rodičovských práv k maloletej X. ktorá bola napadnutým rozsudkom zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, je v záujme maloletého dieťaťa a pre jej nariadenie boli splnené všetky zákonné predpoklady. Súd prvej inštancie mal preukázané, že obidvaja rodičia sú spôsobilí osobne sa starať o maloletú, o osobnú starostlivosť majú obaja záujem a majú na ňu vytvorené aj materiálne podmienky. So striedavou osobnou starostlivosťou maloletej X. súhlasil otec a odporučila ju aj znalkyňa v záveroch znaleckého posudku. Názor maloletej zisťoval jej výsluchom. Konštatoval, že uvedená úprava osobnej starostlivosti rodičov o maloletú je v najlepšom záujme maloletej, ktorá aj sama prejavila vôľu byť rovnaký čas u matky aj u otca, ktorých má oboch rada, u oboch sa cíti dobre a pretože aj obidvaja rodičia sa chcú o maloletú osobne starať a vychovávať ju, sú na to spôsobilí, je na prospech maloletej, aby mohla byť v opatere jedného aj druhého rodiča po rovnakú dobu. Na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že striedavá osobná starostlivosť je v záujme maloletej X.. Preto návrhu vyhovel a zmenil rozsudok Okresného súdu Topoľčany sp.zn. 10P/109/2018 zo dňa 05.11.2018 v časti úpravy rodičovských práv a povinností k maloleteR. tak, že maloletú zveril do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ktorá sa bude realizovať v týždňových intervaloch tak, ako je uvedené vo výroku I. napadnutého rozsudku. Ďalej rozhodol, že obaja rodičia sú oprávnení maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Počas trvania striedavej osobnej starostlivosti súd výživné rodičom neurčil a rozhodol tiež o tom, že styk rodičov s maloletou bude

v neobmedzenom rozsahu. Odvolací súd sa s uvedenými závermi v plnom rozsahu stotožnil. Keďže v rozsudku Okresného súdu Topoľčany sp.zn. 10P/109/2018 zo dňa 05.11.2018 bol aj výrok o rozvode manželstva účastníkov konania a trovách konania, súd prvej inštancie správne vyslovil, že v ostatných častiach zostáva uvedený rozsudok nezmenený. Správne bolo aj rozhodnutie o trovách konania podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, keďže vo veci ide o konanie podľa Civilného mimosporového poriadku, ktorý stanovuje, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak, pričom žiadne ustanovenie upravujúce nárok na náhradu trov konania podľa CMP na danú vec nedopadá. Keďže v konaní vznikli aj trovy štátu v súvislosti s nariadeným znaleckým dokazovaním, súd prvej inštancie k ich náhrade správne zaviazal oboch rodičov, každého v 1. Zároveň odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie napadnutý rozsudok v dostatočnej miere po právnej aj skutkovej stránke odôvodnil, keď uviedol svoje úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil a danú vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa týmto odôvodnením v plnom rozsahu stotožnil a preto na správnosť dôvodov rozsudku v napadnutej časti ďalej iba poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

15.1. Námiety matky odvolací súd nepovažoval za opodstatnené. Čo sa týka matkou namietaných formálnych nedostatkov rozsudku, tieto odvolací súd nepovažoval za dôvodné. Pokiaľ je vo výroku uvedené miesto preberania a odovzdávania dieťaťa bydlisko rodičov, je potrebné pod tým chápať aktuálne bydlisko, nie to, ktoré je uvedené v záhlaví rozsudku. Je však samozrejmé, že ani jeden z rodičov nemôže zmeniť bydlisko bez toho, aby uvedenú skutočnosť oznámil druhému rodičovi, to však platí aj na prípady, keď dieťa nie je zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Matka ďalej nepostrehla, že súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Topoľčany sp.zn. 10P/109/2018 zo dňa 05.11.2018, len v časti úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej X., a pokiaľ vyslovil, že v ostatných častiach zostáva uvedený rozsudok nezmenený, znamená to, že zmena sa netýkala rozvodu manželstva účastníkov konania a trov konania sp.zn. 10P/109/2018. Pritom nie je rozhodujúce, či sa otec domáhal zmeny pôvodného rozsudku. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností. To znamená, že pri rozhodovaní o otázke, ktorá už bola rozhodnutá právoplatným rozsudkom súdu, vždy je potrebné vysloviť, že novým rozhodnutím sa mení rozhodnutie predchádzajúce, bez ohľadu na to, či to navrhovateľ žiada alebo nie.

15.2. Námiety matky, že súd prvej inštancie v rozsudku v bodoch 1 - 14 len chronologicky opakovával čo sa udialo, čo hovorili účastníci a kolízny opatrovník, nie je možné považovať za opodstatnenú. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Uvedené ustanovenie sa primerane aplikuje aj na rozsudky vydané podľa Civilného mimosporového poriadku. Odvolací súd po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie dospel k záveru, že rozhodnutie obsahuje skutkové zistenia, súdom prvej inštancie aplikované právne normy a právne závery, pre ktoré nemožno konštatovať jeho nepreskúmateľnosť. Pokiaľ matka tvrdila, že v rozsudku je nesprávne uvedené zistenie, že s návrhom otca súhlasila, čo je v rozpore so zistením a právnym názorom odvolacieho súdu v uznesení č.k. 25CoP/2/2020-229, uvedené tvrdenie nie je možné považovať za pravdivé. Súd prvej inštancie v rozsudku jednoznačne uviedol, že matka s návrhom otca nesúhlasila.

15.3. Ani námiety matky, že nedošlo k zmene skutkových okolností a že sa súd prvej inštancie sa ich zmene v rozsudku nevenoval, odvolací súd nepovažuje za dôvodnú. Zmenu skutkových okolností od ostatnej úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej X. súd prvej inštancie vyhodnotil v bode 16. rozsudku, keď dospel k záveru, že od prvej úpravy rodičovských práv a povinností k mal. X. rozvodovým rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 10P/109/2018 zo dňa 05.11.2018 došlo k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej. Hoci je pravdou, že otec návrh na zmenu tejto úpravy podal v krátkom čase po právoplatnosti rozvodového rozsudku, od podania návrhu doteraz však prešla doba už takmer troch rokov, počas ktorej sa zmenili pomery. Predovšetkým maloletá X. vyrástla, je rozumovo vyspelá a už vie sama vyjadriť svoj názor, ktorý prezentovala aj na súde. Maloletá je rada s matkou aj s otcom, vie si predstaviť, že rovnako bude u matky aj u otca, k obidvom rodičom má pozitívne citové väzby a rovnako tak rodičia k nej. Otec sa s maloletou stýka, má

o ňu záujem. Z tohto hľadiska nie je rozhodujúce, či otec zmenu okolností tvrdil a preukázal v návrhu, keďže ide o konanie, ktoré môže začať aj bez návrhu.

15.4. Pokiaľ matka v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie nezdôvodnil, prečo nebola znalkyňa vypočutá vzhľadom na to, že podľa jej názoru v posudku chýba vyčerpávajúca a podrobná záverečná časť, čím znalecký posudok stráca dôkaznú silu a stáva sa nepreskúmateľným, s touto námietkou sa odvolací súd nestotožňuje. V znaleckom posudku je podrobne vypísaný obsah spisu, psychologické vyšetrenie maloletej X. matky aj otca, a interpretácia údajov získaných vyšetrením a zhrnutie vyšetrení, z ktorých jednoznačne vyplýva, že maloletá prechováva pozitívnu väzbu k obom rodičom, a hoci sa cíti uvoľnene u matky aj u otca, a ani z jedného z rodičov nepociťuje strach, cíti konflikt lojality. Preto na niektoré otázky neodpovedala alebo bola negativistická. Pretože žije v jednej domácnosti s matkou je u nej väčšia tendencia preberať matkine názory a postoje. Znalkyňa v závere posudku odpovedala na všetky súdom položené otázky tak, že súd prvej inštancie aj na jeho základe dospel k záveru, že striedavá osobná starostlivosť je v záujme maloletej a v jej prospech. Skutočnosť, že matka so závermi znaleckého posudku nesúhlasí neznamena, že sú závery znaleckého posudku a ich vyhodnotenie súdom prvej inštancie nesprávne. Pokiaľ matka vo vyjadrení k znaleckému posudku zo dňa 25.10.2021 navrhovala znalkyňu vypočuť, na tomto návrhu nezotrvala, keďže na pojednávaní dňa 10.03.2022, kedy bol vyhlásený rozsudok, splnomocnený zástupca matky uviedol, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania.

15.5. K námietkam matky voči výsluchu maloletej si odvolací súd vypočul nahrávku pojednávania zo dňa 31.02.2022 a dospel k záveru, že maloletá odpovedala na otázky položené sudkyňou a kolíznou opatrovníčkou veľmi spontánne a súhlasne. Hoci pri odpovediach namiesto slova „áno“ používala citoslovce „uhm“ aj z tónu jej hlasu bolo cítiť súhlas. Tvrdenie matky v odvolaní, že súd sa uspokojil s odpoveďou maloletej „HMM“, ktoré má iný význam ako súhlas, nie je pravdivé. Dieťa jednoznačne a bez všetkých pochybností používalo slovo „uhm“, ktorého význam aj podľa Krátkeho slovníka slovenského jazyka je - citoslovce vyjadrujúce súhlas. Tvrdenie matky, že otec v priebehu konania často menil adresy a teraz býva v obci Z. v novopostavenom dome, ktorý doposiaľ nie je skolaudovaný, čo môže ohroziť bezpečnosť, život a zdravie maloletej, otec vo vyjadrení k odvolaniu poprel a uviedol adresu trvalého bydliska v Z., Z. XXX/XX.

15.6. Matka v odvolaní ďalej namietala, že pokiaľ zostane v platnosti aj výrok IV. rozsudku, tak sa žiadny z rodičov nedostane na dovolenkový pobyt s dieťaťom, keďže, najmä v zahraničí, nie je možné uskutočniť dovolenku od pondelku do pondelku. Rovnako sa dieťa nebude môcť zúčastniť žiadneho tábora denného ani pobytového. Odvolací súd sa ani s uvedenou námietkou nestotožnil. Hoci aj s posledných vyjadrení oboch rodičov vyplýva, že majú neustálu potrebu navzájom si dokazovať, že každý z nich má pravdu, práve zmena zverenia ich maloletej dcéry, si vyžiada od rodičov aj potrebu zmeny vzájomnej komunikácie. Odvolací súd vyjadruje presvedčenie, že obaja rodičia už pochopia, že rozvod ich manželstva nezmenil skutočnosť, že majú spoločné dieťa, ktoré ich oboch naďalej ľúbi a chce s nimi tráviť čas. Je nielen v záujme maloletej X. ale aj v záujme samotných rodičov, aby za minulým spoločným životom urobili čiaru a svoju energiu začali vynakladať na výchovu maloletej dcéry tak, aby z nej vyrástol plnohodnotný jedinec.

15.7. Tvrdením matky, že sudkyňa je voči nej zaujatá, čo sa dá preukázať nahrávkou zo dňa 10.03.2022 sa odvolací súd nezaoberal, keďže nespĺňalo náležitosti námietky zaujatosti podľa ustanovení Civilného sporového poriadku.

16. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

17. Podľa § 57 CMP o nároku na náhradu trov, ak nejde o trovy konania štátu rozhoduje súd len na návrh. Účastníci v odvolacom konaní nežiadali priznať náhradu trov konania podľa § 55 CMP. Z uvedeného dôvodu odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 52 CMP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu. Vo veci ide o konanie podľa Civilného mimosporového poriadku, ktorý stanovuje, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak, pričom žiadne ustanovenie upravujúce nárok na náhradu trov konania podľa CMP na danú vec nedopadá.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).